

DRUŠTVO PSIHOLOGOV SLOVENIJE
SLOVENIAN PSYCHOLOGISTS' ASSOCIATION

KODEKS POKLICNE ETIKE PSIHOLOGOV

UVOD

Kodeks poklicne etike psihologov (v nadaljevanju kodeks) je zapis najpomembnejših načel, po katerih ravnajo psihologi pri svojem delu. Namen kodeksa je podrobnejša opredelitev obsega in vsebin etičnih načel, ki so vpeta v psihološko stroko in psihološko dejavnost ter pomembno vplivajo na strokovno delo in na poklicni razvoj psihologov. Še posebej je kodeks podpora psihologom v sprejemanju odločitev in ravnanju pri etičnih dilemah ter zaščita uporabnikov psiholoških storitev pred neprimernimi in škodljivimi obravnavami. Z udejanjanjem etičnih načel se krepi zavezanost psihologov k visokim standardom in kakovosti psihološkega dela, kar dviguje tudi zaupanje javnosti do psihološke stroke.

V besedilu kodeksa se uporabljajo izrazi v moškem spolu kot nevtralna oblika za oba spola. Prav tako se v besedilu uporablja splošen izraz obravnavanec, ki se nanaša na osebo ali osebe, s katerimi je psiholog v poklicnem oz. strokovnem odnosu, na primer je lahko posameznik (kot so pacient, klient, študent, uporabnik ali udeleženeec), par, več oseb hkrati ali organizacije.

Psihologi so zaposleni na vseh delovnih področjih Republike Slovenije. Pri svojem znanstvenem in strokovnem delu vzpostavljajo poklicni odnos s posamezniki in skupinami na področju psihološke podpore, raziskovanja, poučevanja in drugih družbenih dejavnosti. Pri svojem delu obravnavajo posameznike in/ali skupine zaradi osebnih, družinskih, vzgojno izobraževalnih, organizacijskih, zaposlitvenih, gospodarskih in drugih zadev in/ali ciljev, obravnavajo pa tudi udeležence v raziskavah, študente, delodajalce, delojemalce, kolege, druge naročnike in širšo javnost (v

nadaljnem besedilu tega kodeksa: obravnavanci). Delo psihologov na ravni posameznika prispeva k samouresničevanju osebe, da lahko ta čim bolj suvereno obvladuje vsa področja svojega življenja, podobno pa psihologi prispevajo k dobrobiti v skupinah ali organizacijah ter na področju javnega dobrega. Psihologi posredno in neposredno prispevajo h kakovosti vsakdanjega življenja družbe, v kateri živijo in delujejo. Njihovo delo prispeva k razvoju psihološke stroke ter družbenemu in gospodarskemu razvoju in k občemu dobru.

Poklicna etika psihologov temelji na načelih etike in morale demokratične, pravne in socialne družbe. Ta kodeks upošteva vse z ustavo in zakoni Republike Slovenije zajamčene pravice ter vse mednarodne dokumente s področja človekovih pravic, ki jih je potrdila in sprejela Republika Slovenija in je usklajen s dokumenti Evropske zveze psiholoških združenj (EFPA), še posebej z Meta-kodeksom poklicne etike (Meta-Code of Ethics) in Modelnim kodeksom etike (Model Code of Ethics). Iz slednjih prevzema tudi vsebinske in strukturne spremembe.

V Kodeksu poklicne etike psihologov so etična načela opredeljena v štirih poglavjih, ki si po pomembnosti sledijo: načela spoštovanja človekovih pravic, načela strokovne kompetentnosti, načela odgovornosti psihologov in načela integritete poklica. Sestavni del kodeksa je priloga z dodatnimi pojasnili in opredelitvami pojmov iz tega kodeksa in je namenjen natančnejšemu razumevanju etičnih načel in posebnosti psihološkega dela.

Psihologi smo pri svojem delu dolžni spoštovati poklicno identiteto psihologa, psihološko stroko in etična načela, zapisana v tem kodeksu.

V Mariboru, 11. 5. 2018

Marko Vrtovec

Predsednik Društva psihologov Slovenije

1. NAČELA SPOŠTOVANJA ČLOVEKOVIH PRAVIC

Spoštovanje človekovih pravic je temeljno načelo psihološke etike in je osrednje vodilo psihološke obravnave z izjemo takšnih okoliščin, ki nedvomno pomenijo neposredno ogrožanje znanega ali neznanega posameznika in z upoštevanjem pravila, da so pravice posameznika ali skupine meja pravic drugega posameznika in skupin.

Spoštovanje človekovih pravic se v psihološki obravnavi, pri varovanju sredstev za psihološko ocenjevanje ter pri izvajanju raziskav uveljavlja tako, da se obravnavancem zagotavlja dostojanstvo, spoštovanje, enakovrednost, enakopravnost, seznanjenost, zasebnost, zaupnost, strokovnost obravnave ter svobodno odločanje in možnost izbora, kar velja smiselno tudi za raziskave in delo z živalmi.

Psiholog spoštuje vsakega posameznika in njegove pravice. Še posebej skrbi za ohranitev človekovega dostojanstva in enakovrednosti v poklicnem delovnem odnosu.

- 1.1. Psiholog spoštuje vse ljudi, s katerimi prihaja v poklicni odnos oziroma spoštuje dostojanstvo, osebnost, znanje, spoznanja, izkušnje in stroke vseh oseb, s katerimi prihaja v stik.
- 1.2. Psiholog pri svojem delu spoštuje in ščiti pravice obravnavanca do zasebnosti, samoodločanja in avtonomije.
- 1.3. Psiholog pri svojem delu v največji možni meri zagotavlja obravnavancu odločanje o njem samemu, vključno z odločitvijo o vzpostavitvi in o zaključku psihološke obravnave.
  - 1.3.1. Pred psihološko obravnavo je psiholog dolžan na primeren način seznaniti obravnavanca s potrebnimi strokovnimi postopki, aktivnostmi, etičnimi dilemami, s poklicnim odnosom, z načinom varovanja osebnih podatkov, z varovanjem psihološkega poročila in z morebitnimi posledicami obravnave ter se prepričati, da je obravnavanec informacije in pojasnila razumel.

- 1.3.2. Psiholog je v uvodnem delu obravnave dolžan v okviru seznanitve obravnavanca s potrebnimi informacijami o psihološki obravnavi slednjega seznaniti z izjemami ščitenja podatkov psihološke obravnave.
- 1.3.3. Za obravnavo mora psiholog pridobiti soglasje obravnavanca. Pri spremembi področja ali vsebine obravnave je potrebno soglasje preveriti. Obravnavanec lahko kadarkoli med obravnavo prekliče soglasje in zahteva ponovno opredelitev vsebine obravnave.
- 1.3.4. Morebitno zmotno pojmovanje obravnavanca o psihološki obravnavi psiholog razjasni skupaj z njim ter ves čas obravnave ohranja njegovo razumevanje in soglasje v zvezi z obravnavo.
- 1.3.5. V primeru kadar se cilj in izid obravnave nanašata na več obravnavancev, mora psiholog pridobiti soglasje vseh neposredno in posredno vključenih obravnavancev.
- 1.3.6. V primeru, da ima obravnavanec zakonitega zastopnika, je psiholog dolžan slednjega seznaniti s potrebnimi informacijami o obravnavi in pridobiti njegovo soglasje za psihološko obravnavo obravnavanca, razen v primerih, ki jih kot izjemo, določajo predpisi Republike Slovenije.
- 1.4. Psiholog sme v obravnavi uporabljati samo tiste postopke in takšne aktivnosti, s katerimi je seznanil obravnavanca in je ta izjavil, da jih sprejema in z njimi soglaša.
- 1.5. Psiholog seznanil obravnavanca o možnih vrstah in načinih psihološke obravnave. Na njegovo željo ga seznanil tudi o možnih podobnih psiholoških obravnavah pri kolegih ali v drugih organizacijah v javnem in zasebnem sektorju.
- 1.6. Psiholog na noben način ne nadleguje obravnavancev (na primer: spolno nadlegovanje, izsiljevanje, siljenje, žaljenje, ustrahovanje in podobno).
- 1.7. Psiholog pri svojem delu s svojim vedenjem (fizično, besedno ali nebesedno) ne ustvarja in/ali ne sodeluje pri ustvarjanju za obravnavanca zastrašujočega, sovražnega, ponižujočega, sramotilnega ali žaljivega okolja.

- 1.8. Psiholog zavrne sodelovanje v postopkih, ki kršijo pravne in moralne pravice drugih ljudi.
- 1.9. Psiholog odkloni svetovanje, usposabljanje ali posredovanje podatkov nekemu, za katerega utemeljeno domneva, da bo uporabil to znanje ali podatke na način, ki lahko pomeni kršenje človekovih pravic.
- 1.10. Psiholog pri delu s posameznikom, skupino ali organizacijo vzpostavi zaupni odnos in v tem odnosu strogo spoštuje načelo poklicne skrivnosti.
- 1.11. Psiholog opravlja delo tako, da v največji možni meri prepreči namerno ali nenamerno zlorabo psiholoških veščin in spoznanj.
- 1.12. Psiholog vodi o poteku psihološke obravnave dokumentacijo (v nadaljevanju: dosje) in je lastnik ter upravljalec dosjeja. Obravnavanec ima pravico do vpogleda v vsebino tistega dela dosjeja, v katerem so navedeni njegovi osebni podatki z omejitvijo do vpogleda v tiste podatke, ki so opredeljeni kot poklicna skrivnost.
- 1.13. Psiholog mora kot poklicno skrivnost varovati podatke o psihičnem in zdravstvenem stanju uporabnika ter o vzrokih, okoliščinah in posledicah tega stanja. Te podatke morajo, kot zaupne podatke, varovati tudi osebe, ki so jim ti podatki dostopni zaradi narave njihovega dela.

Psiholog mora kot poklicno skrivnost varovati tudi psihološki arhiv, ki vsebuje sredstva za psihološko ocenjevanje in psihološke dosjeje

Za vse dokumente in podatke, ki so poklicna skrivnost, mora psiholog s pomočjo delodajalca zagotoviti ustrezne pogoje za shranjevanje in varovanje.

- 1.14. Preden psiholog uporabi podatke iz dosjeja, je dolžan obravnavanca seznaniti z namenom uporabe podatkov in pridobiti njegovo soglasje.

- 1.15. Psiholog na zahtevo obravnavanca ali njegovega zakonitega zastopnika spremeni ali izloči iz dosjeja podatek, ki je netočen, nepopoln ali ni v skladu z namenom psihološke obravnave ali nepopoln podatek dopolni, pri tem pa o tem v dosjeju naredi uradni zaznamek z navedbo na podlagi zahteve koga, kaj in kdaj je bila v dosjeju opravljena sprememba.
- 1.16. Pravico vpogleda v dosje psihološke obravnave ima ob prisotnosti psihologa obravnavanec sam ali njegov zakoniti zastopnik ter uradne pooblaščen osebe pod pogoji in na način, kot to določajo predpisi Republike Slovenije.
- 1.17. Psiholog pozna in upošteva pravice, načela in ukrepe, s katerimi se preprečujejo nezakoniti in neupravičeni posegi v integriteto človekove osebnosti, njegovega osebnega in družinskega življenja zaradi zbiranja, obdelave, shranjevanja in posredovanja osebnih podatkov ter njihove uporabe.
- 1.18. Kadar psiholog uporabi primere psiholoških obravnav iz prakse za potrebe predavanj, supervizije ali objave v medijih ali znanstveno-strokovnih revijah, mora zagotoviti popolno anonimnost obravnavancev.
- 1.19. Ko psiholog poroča, seznanja, pojasnjuje ali objavlja karkoli, kar se nanaša na obravnavanca-e, poskrbi za smiselne omejitve podatkov, da tudi s tem zagotovi njegovo anonimnost.
- 1.20. Za objavo podatkov, po katerih bi bilo kakorkoli možno obravnavanca prepoznati, mora prej pridobiti njegovo pisno soglasje.
- 1.21. Psiholog ne sme, ne glede na soglasje obravnavanca, objavljati podatkov, ki bi lahko kakorkoli škodili obravnavancu.
- 1.22. Psiholog enakopravno in enakovredno obravnava vse ljudi, ne glede na raso, narodnost, spol, vero, politično pripadnost, spolno usmerjenost ali druge

osebne okoliščine. Ne dopušča, ne opravičuje, ne prikriva, ne olajšuje in ne sodeluje pri nobeni diskriminaciji.

1.23. Psiholog zavrača in preprečuje postopke in obravnave, ki diskriminirajo ljudi.

1.24. Psiholog še posebno upošteva pravice in obče dobro obravnavancev, pri katerih je seznanjanje in pojasnjevanje psihologa ter pridobitev njihovega soglasja pred začetkom psihološke obravnave okrnjeno iz objektivnih razlogov (na primer: zdravje obravnavanca, kronološka ali mentalna starost obravnavanca, omejitve sodnih postopkov in podobno).

2. NAČELA STROKOVNE KOMPETENTNOSTI

Ta načela opredeljujejo etično zavest psihologa, njegovo poznavanje strokovnih pristojnosti ter omejitev teh pristojnosti, kot tudi poznavanje in omejitev psiholoških postopkov, metod in tehnik ter sprejemanje nujnosti stalnega strokovnega razvoja za poklicno delo.

Psiholog si prizadeva, da pri svojem delu doseže in vzdržuje najvišjo raven strokovne kompetentnosti in se ob tem zaveda njenih omejitev. Zato opravlja samo takšno psihološko dejavnost in pri tem uporablja samo tiste psihološke postopke, metode in tehnike, za katere je izobražen in usposobljen. V času usposabljanja pa te metode in tehnike lahko uporablja pod supervizijo mentorja.

2.1. Psiholog strokovno deluje v mejah svoje izobrazbe, usposobljenosti, izkušenj, etičnih načel in pristojnosti delovnega mesta ali vloge v psihološki obravnavi.

2.2. Psiholog uporablja pri svojem delu tiste psihološke postopke, metode, tehnike in sredstva za psihološko ocenjevanje, ki jih je ocenila in sprejela psihološka stroka.

2.3. Strokovna zahtevnost posameznih posebnih področij psihološkega dela obvezuje psihologa, da to področje poglobljeno obvlada.

2.4. Pri izboru psiholoških postopkov, metod, tehnik in sredstev za psihološko ocenjevanje je psiholog neodvisen in avtonomen ter upošteva smernice in priporočila stroke na svojem delovnem področju.

Psiholog si prizadeva vedno izbrati najustreznejša sredstva za psihološko ocenjevanje, ki ustrezajo namenu in ciljni skupini.

Psiholog upošteva sprejeto kategorizacijo sredstev za psihološko ocenjevanje po zahtevnosti uporabe in uporablja le tista za katera je ustrezno usposobljen.

2.5. Psiholog pri svojem delu opravi le tiste psihološke postopke, metode, tehnike in sredstva za psihološko ocenjevanje, ki so optimalni za cilj in potek obravnave ter strokovna spoznanja.

2.6. Psiholog pri svojem delu uporablja standardizirana in kakovostna sredstva za psihološko ocenjevanje, ki ustrezajo mednarodnim standardom in smernicam.

Pri tem mora kritično uporabljati tiste psihološke postopke, metode, tehnike in sredstva za psihološko ocenjevanje, ki jih prenese sam iz drugačnega družbenega in kulturnega okolja, in ki še niso standardizirane za uporabo v njegovem delovnem okolju.

2.7. Psiholog o poteku psihološke obravnave vodi urejeno, sistematično ter vsebinsko in časovno popolno strokovno dokumentacijo (dosje) ter s tem zagotavlja kakovost in preglednost strokovnega dela ter poklicnega odnosa.

- 2.8. Psiholog svoje dodatne osebne zapise o obravnavi hrani ločeno od dosjeja in ti zapisi niso del dosjeja ali arhiva in niso na noben način dostopni nikomur.
- 2.9. Psiholog v primeru zakonite zahteve ali upravičene potrebe po razkritju podatkov iz dosjeja obravnavanca dostop in posredovanje teh podatkov smiselno omeji in razkrije samo vsebine, ki so neposredno povezane s potrebo ali zahtevo.
- 2.10. Psiholog lahko zavrne obravnavancu vpogled v njegov psihološki dosje ne glede na to, da ima pravico do vpogleda v del dosjeja z njegovih osebnimi podatki, kadar strokovno utemelji, da bi imel vpogled lahko škodljive posledice za obravnavanca.
- 2.11. Psiholog sme od obveznosti popolnega ščitenja podatkov psihološke obravnave odstopiti le v izjemnih primerih in to le, kadar v obravnavi pridobi podatek, da:
- je ogroženo življenje obravnavanca,
  - je ogroženo življenje druge osebe,
  - se izvaja nasilje in zloraba otrok,
  - obstaja utemeljena verjetnost možnosti povzročitve večje družbene materialne škode in s tem povezane splošne nevarnosti.
- 2.12. Psihološki dosje je del varovanega psihološkega arhiva. Ta arhiv je lahko ločeno varovan na različnih lokacijah delovnega okolja psihologa.
- 2.13. Varovan psihološki arhiv vsebuje dosjeje obravnavancev ter uporabljena in/ali neuporabljena sredstva za psihološko ocenjevanje, katerih razširjenje bi občutno škodovalo stroki, posamezniku ali družbi.
- 2.14. Strokovno delo obvezuje psihologa, da se stalno poklicno izpopolnjuje, se vključuje v supervizijo psihološke prakse ter udeležuje strokovnih srečanj psihologov in sorodnih strok.

- 2.15. Psiholog prevzema in opravlja strokovno delo, kadar mu telesno in duševno zdravje dovoljuje ter omogoča poklicno zmožnost in presojo.

3. NAČELA ODGOVORNOSTI PSIHOLOGA

Načela opredeljujejo odgovornosti psihologa za zagotavljanje visoke ravni strokovnega in znanstvenega dela, odgovornosti za izogibanje povzročanja škode ter odgovornosti za zagotavljanje celovitosti obravnave, odgovornosti do same obravnave, odgovornosti do obravnavancev ter odgovornosti psihologa za razreševanje etičnih dilem v poklicnem delovanju.

Psiholog se zaveda svoje strokovne in poklicne odgovornosti do obravnavancev, do organizacij, kjer je zaposlen ter do skupnosti in družbe, v kateri živi.

Psiholog se izogiba povzročanju škode in je za svoje poklicno delovanje v celoti odgovoren. Prav tako v največji možni meri skrbi, da njegovo strokovno delo ni zlorabljeno.

- 3.1. Psiholog je odgovoren za strokovnost, kakovost in celovitost psihološke obravnave ter za posledice svojega poklicnega delovanja.
- 3.2. Psiholog v poklicni dejavnosti strogo upošteva načelo poklicne skrivnosti. Dolžnost spoštovanja tega načela velja tudi po zaključeni psihološki obravnavi.
- 3.3. Psiholog je odgovoren, da pridobiva in sporoča obravnavancu samo tiste podatke, ki so povezani s ciljem obravnave.
- 3.4. Težišče odgovornosti psihologa je zaradi narave dela na neposredno vključenih obravnavancih v psihološki obravnavi, ker so ti bolj ranljivi (na primer: klient, študent, delavec) in je zanje poklicna odgovornost psihologa večja kot za posredno vključene obravnavance (na primer: javnost, delovni tim, delodajalec).

- 3.5. V primeru, da naročilo ali delovna naloga psihologa predvideva obravnavo udeležencev, ki jih predhodno o obravnavi ne more seznaniti in od njih ne more pridobiti soglasja, psiholog preveri vse možnosti, da takšne obravnave ne opravi. Če obstaja dvom o tem, da lahko obravnava udeležencem povzroči škodo, neugodje ali druge nevarnosti, psiholog odkloni izvedbo takšne obravnave in/ali sodelovanje v takšni obravnavi.
- 3.6. V primeru, da psiholog vključi v obravnavo udeležence, ki jih o obravnavi predhodno ne more seznaniti in od njih ne more pridobiti soglasja za obravnavo, je zanje osebno odgovoren. Obravnave s takšnimi udeleženci opravi le takrat, ko cilji služijo občin koristim in občemu dobru samim obravnavancem ali pomembnemu napredku človeštva. V primeru, da izvaja takšno psihološko obravnavo, je odgovoren tudi za to, da vsi sodelavci obravnave sledijo etičnim načelom in je dolžan ščititi obravnavance pred fizičnim in psihičnim neugodjem ter pred nevarnostim in škodo, ki jih lahko povzroči obravnava in to vse do zaključka in tudi po zaključku obravnave.
- 3.7. Psiholog je odgovoren za možne napake in zlorabe psiholoških podatkov in sredstev za psihološko ocenjevanje, če se izkaže, da so nastale z njegovim delom in njegovimi ravnanji.
- 3.8. Psiholog je odgovoren za varno in zaupno shranjevanje in uporabo vseh podatkov o obravnavancu v kakršnikoli obliki.
- 3.9. Psiholog je dolžan zagotoviti, da se s sredstvi za psihološko ocenjevanje ravna tako, kot z gradivi zaupne narave po predpisih o hrambi zaupnih gradiv in da so ta sredstva shranjena v varovanem psihološkem arhivu.
- 3.10. Sredstva za psihološko ocenjevanje se uporabljajo in hranijo tako, da so dostopna samo ustrezno kvalificiranim psihologom ali psihologom v procesu izobraževanja pod mentorstvom.

- 3.11. Psiholog pri uporabi sredstev za psihološko ocenjevanje spoštuje avtorske pravice, zakonodajo in dogovore o teh sredstvih, sprejete v psiholoških strokovnih krogih.
- 3.12. Psiholog se zaveda, da z napačnim ravnanjem s sredstvi za psihološko ocenjevanje (izvedbo, vrednotenje, interpretacija rezultatov) lahko povzroči nepopravljivo škodo posamezniku, stroki in družbi, zato je tudi v primeru, ko sme uporabljati določeno ustrezno kategorizirano sredstvo za psihološko ocenjevanje, dolžan sam presoditi ali mu njegovo teoretično in praktično znanje, razumevanje, delovne izkušnje in dodatna usposobljenost dovoljujejo kompetentno uporabo določenih sredstev za psihološko ocenjevanje. V primeru dileme, presodi uporabo sredstva za psihološko ocenjevanje s strokovno kompetentnim kolegom, ki to sredstvo uporablja pri poklicni dejavnosti.
- 3.13. Psiholog s svojim strokovnim znanjem in delom ne povzroča škode obravnavancem. Posledice neizogibne škode ali nepredvidljive škodljive posledice psihološke obravnave si prizadeva čim bolj omiliti.
- 3.14. Psiholog je odgovoren za celovito izpeljavo obravnave tudi takrat, kadar je sam iz objektivnih vzrokov ne more zaključiti. Obravnavo zagotovi v sodelovanju s kolegi ali delovno organizacijo, v kateri se je obravnava začela. Psiholog, ki opravlja poklicno delo kot zasebnik, je v takšnem primeru dolžan obravnavanca napotiti h kolegu, s katerim se predhodno dogovori o možnem sprejemu obravnavanca.
- 3.15. Psiholog ostaja odgovoren za pomoč obravnavancu tudi po končani obravnavi, če se ta ponovno obrne nanj v zadevi, povezani s prvotno obravnavo, razen če se v tem času ne spremenijo okoliščine, zaradi katerih je psiholog dolžan zavrnil obravnavo (na primer zdravstveno stanje psihologa, zamenjava delovnega področja psihologa, konfliktnost vlog, prepoved opravljanja poklica psihologa) in obravnavanca napotiti k drugemu psihologu.

- 3.16. Kadar psiholog vodi projekt, poučuje, opravlja mentorstvo ali supervizijo, je odgovoren za korektno znanstveno in strokovno delovanje vseh sodelujočih in za upoštevanje poklicnih etičnih načel.
- 3.17. Psiholog je pozoren na etične dileme, jih prepoznava in si prizadeva te dileme razreševati v skladu z načeli tega kodeksa. Pri razreševanju etičnih dilem se posvetuje s kolegi na svojem delovnem področju in/ali se obrne po pomoč na Društvo psihologov Slovenije.

4. NAČELA INTEGRITETE POKLICA

Načela iz tega poglavja vključujejo spoštovanje psihološke stroke in poklica, poštenost in verodostojnost psihologa, odprtost in preglednost psihološke obravnave ter situacije navzkrižja interesov in neetičnega dela.

Psiholog si prizadeva za celovitost psihološke znanosti in stroke ter za vzajemni razvoj teorije in praktičnih izkušenj.

V strokovnih aktivnostih je psiholog pošten, pravičen in verodostojen.

- 4.1. Psiholog razvija in ohranja visoko znanstveno in strokovno raven svoje poklicne dejavnosti in ravna častno, skladno z načeli tega Kodeksa.
- 4.2. Psiholog se mora pri svojem delu zavedati svojih osebnih in poklicnih omejitev ter omejitev svojega delovnega mesta, raziskave ali vloge v psihološki obravnavi.
- 4.3. Psihologi si v primeru strokovnih dilem vzajemno pomagajo.
- 4.4. Psiholog ne vnaša svojih osebnih, ideoloških, političnih in verskih prepričanj v poklicno delo.

- 4.5. Psiholog predstavi svojo strokovno usposobljenost, izkušnje in pristojnosti obravnavancem, sodelavcem, kolegom psihologom in širši javnosti objektivno in pošteno.
- 4.6. Psiholog ozavešča obravnavance o možnostih in omejitvah psihološke obravnave, enako pojasni tudi varovanje podatkov.
- 4.7. Psiholog preprečuje konflikt interesov. Zaveda se negativnih posledic, ki jih povzroča dvojni/multipli odnos, zato lahko v primeru, če presodi, da je tak odnos preveč obremenilen, predlaga svojo izključitev iz ene od delovnih vlog (npr. sočasna vloga svetovanja in odločanja).
- 4.8. Kadar ima psiholog v obravnavi z udeležencem tudi kakšno zasebno ali družbeno vlogo, pri strokovnem delu vzdržuje poklicno vlogo in se izogiba drugim vlogam v povezavi z obravnavancem. V primeru, da takšen izogib ni možen, z nezdržljivostjo vlog seznaniti udeleženca in ga napoti v obravnavo h kolegu ali v drugo organizacijo.
- 4.9. Psiholog ne izkorišča poklicnega odnosa in podatkov psihološke obravnave za ideološke in druge vrste (npr. politične, statusne) interese ali za materialne koristi na njegovi osebni ravni ali na ravni drugih združenj, katerih član je.
- 4.10. Psiholog ne izkorišča neenakosti moči, ki izvirajo iz vlog poklicnega odnosa, med obravnavo in tudi ne po zaključeni psihološki obravnavi.
- 4.11. Psiholog ustvarjalno prispeva k razvoju in uporabnosti stroke ter ugotovitve in spoznanja posreduje strokovni in širši javnosti.
- 4.12. Psiholog ima do javnosti aktiven odnos in stremi za tem, da je javnost objektivno obveščena o prispevkih psiholoških spoznanj za razvoj posameznika in družbe. Pri tem se izogiba senzacionalnosti.

- 4.13. Psiholog, ki opravlja poklicno delo kot zasebnik, je dolžan pred obravnavo seznaniti obravnavanca ali naročnika s cenami, kot so navedene v ceniku njegove dejavnosti. O morebitnih spremembah stroškov dela se sproti dogovori z obravnavancem ali naročnikom.
- 4.14. Psiholog spoštuje predpise svojega delovnega mesta v okviru organizacije kjer dela, vključno z upoštevanjem komunikacijskih poti, administrativnih opravil, cenika storitev in po potrebi s tem seznaneni obravnavanca ali naročnika.
- 4.15. Psiholog za svoje poklicno delo načeloma ne sprejema daril obravnavanca. Na posebno vztrajanje obravnavanca lahko sprejme le darilo, kadar je to skladno s predpisi Republike Slovenije.

5. UVELJAVITEV IN SPOŠTOVANJE KODEKSA POKLICNE ETIKE PSIHOLOGOV

- 5.1. Kodeks poklicne etike psihologov je obvezen za vse psihologe. Smiselno velja tudi za študente študijskih programov s področja psihologije.
- 5.2. Psiholog se s tem kodeksom seznaneni v času izobraževanja v okviru študijskih procesov, supervizirane prakse in neformalnih oblik izobraževanja in preko Društva psihologov Slovenije.
- 5.3. Psiholog je ob prepoznanem dvomu ali utemeljenem sumu kršitve tega kodeksa dolžan ukrepati in kršitelja sam opozoriti ter ga odvrniti od takšnega ravnanja. Če le-ta s kršitvijo nadaljuje, v skrbi za uveljavitev in spoštovanje kodeksa psiholog s tem seznaneni Društvo psihologov Slovenije.
- 5.4. Komisija za psihodiagnostična sredstva pri Društvu psihologov Slovenije določa uporabo in seznam sredstev za psihološko ocenjevanje ter zahteve o kompetentnosti psihologov in študentov študijskih programov s področja psihologije za njihovo.

- 5.5. Za Kodeks poklicne etike psihologov skrbi Komisija za etična vprašanja pri Društvu psihologov Slovenije. Komisija obravnava pritožbe posameznikov, vezane na domnevne kršitve etičnih načel s strani psihologov in v funkciji svetovanja obravnava tudi dvome glede etičnega ravnanja psihologov. O etičnih dilemah obvešča psihologe tudi z javnimi dogodki, publikacijami in objavami.
- 5.6. Sum kršitve etičnih načel iz tega kodeksa s strani psihologa obravnava Častno razsodišče pri Društvu psihologov Slovenije.
- 5.7. Za kršitve etičnih načel iz tega kodeksa so predvidene kazni, ki so opredeljene v aktih Častnega razsodišča pri Društvu psihologov Slovenije.
- 5.8. Društvo psihologov Slovenije skrbi za ozaveščanje o etičnih načelih psihološke stroke in preko različnih komunikacijskih kanalov zagotavlja dostop do vsebine kodeksa v strokovni in laični javnosti.

6. PREHODNE DOLOČBE

- 6.1. Kodeks poklicne etike psihologov se sprejme na Občnem zboru Društva psihologov Slovenije in je veljaven z dnem sprejetja.
- 6.2. Sestavni del tega kodeksa je Priloga, v kateri so navedena pojasnila posameznih členov kodeksa s primeri prakse, Pravilnik in poslovnik Komisije za etična vprašanja pri Društvu psihologov slovenije in Poslovnik Častnega razsodišča Društva psihologov Slovenije.
- 6.3. Akti Društva psihologov Slovenije vezani na Kodeks poklicne etike psihologov, na delo Častnega razsodišča, na delo Komisije za etična vprašanja in na delo Komisije za psihodiagnostična sredstva se sprejemajo na Občnem zboru Društva psihologov Slovenije in so veljavni z dnem sprejetja.

V Mariboru, 11. 5. 2018

Marko Vrtovec, predsednik Društva psihologov Slovenije